

HS 1836

HÍRADÓ

KÖNYVTÁRI

XXXIX. ÉVF. 2. SZÁM 1995. FEBRUÁR

*A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
dolgozóinak tájékoztatója*

SZÁMÍTÓGÉPES HELYISMERETI ADATBÁZISOK

Módszertani tanácskozás és bemutató a Központi Könyvtárban

Korántsem bizonyos ugyan, hogy egy szakterület fejlődésének megbízható fokmérője az adott témában időegységre jutó konferenciák, egyesületi rendezvények száma, mégis bizakodásra adhat okot az a pezsgés, ami a helyismereti gyűjtemények gondozásával foglalkozó könyvtárosok házatáján az utóbbi időkben tapasztalható. Tavaly nyári országos tanácskozásukon, Vácott kinyilvánított szándékaiknak megfelelően az év végén az MKE keretén belül hivatalosan is megalakították önálló szervezetüket. Az újdonsült egyesület hamar munkához látott, és a bibliográfiai szekcióval karöltve január 25-én megtartotta első szakmai találkozóját, melynek napirendjén a számítógépes helytörténeti - helyismereti dokumentáció lehetőségei, gondoljai szerepeltek. A helyszín, akárcsak novemberben, most is a központi könyvtár épülete volt, a házigazda szerepére pedig a Budapest Gyűjtemény munkatársai vállalkoztak.

Tekintettel a résztvevők nagy számára és az általuk képviselt intézmények eltérő adottságaira, párhuzamosan két programpont lebonyolítására került sor. Az egyik csoport bemutatón ismerkedhet meg a Budapest Gyűjtemény újabban formálódó bibliográfiai, kronológiai és ikonográfiai adatbázisaival, illetve a helytörténeti információs igényekhez igazított, még a TEXTAR-alkalmazásokat jól ismerők számára is több újdonsággal szolgáló keretprogramok sajátosságaival. A másik csoport a számítógépes cikkbibliográfiák tárgyszavazásának módszertani problémáit kísérte meg körbejárni a szombathelyi, székesfehérvári, kaposvári valamint a fővárosi tapasztalatokat megfogalmazó vitaindító kiselőadások alapján.

Elégséges-e az ellenőrzött tárgyszóképzlet vagy belemerészkedhetünk, s ha igen, mi módon, egy teaurusz vagy kváziteaurusz építésének kockáza-

tos szellemi kalandjába a rendelkezésre álló, csaknem mindenütt szűkös feltételek között? Individuális vagy generikusabb, időálló vagy inkább a korszellemet tükröző tárgyszavakat válasszunk, milyen forrásokból és mennyit? Hogyan kövessük nyomon gépi eszközökkel is a testületi és topográfiai nevek mostanság igen csak sűrű változásait? Szabványosság vagy köznapi egyszerűség indokolt a névalakok használatában? Melyek a szoftverválasztás szempontjai: MikroISIS vagy TEXTAR, netán TEXTLIB? Apropó TEXTLIB: temetni jöttünk vagy dícsérni? - íme néhány, csaknem találmásra kiválasztott kérdés - vagy az alkalomhoz illőbben slagvort - az érintett témák felidézésére. Ötletek, jó tanácsok cseréltek gazdát, a kevésbé szemérmesebbek tárgyszólistáikat is közszemlére tették, észrevételezésre és az alapszókins kialakításának szakaszán még túl nem jutottak gyötrelmeinek mérséklésére.

Kétséges persze, hogy az ilyesfajta alkalmoszerű tapasztalateserék valóban elvezetnek-e a többek által kívánatosnak tartott egységes helytörténeti dokumentációs gyakorlat kialakításához, elvitathatatlanság azonban, hogy megvalósítható alternatívákat villantanak fel az új feladatokra vállalkozók előtt, megkímélve őket egyben az erő- és időpocsékoló kerülőutaktól. A már működő számítógépes programalkalmazások megismerése mindemellett sokat segíthet egymás jobb megértésében könyvtáros-felhasználó és a számítástechnikus-rendszerszervező olykor süketek párbeszédére emlékeztető dialógusában a helyi változatok megfogalmazásakor.

A Helytörténeti Könyvtárosok Szervezete nyárra tervezett soproni országos találkozóján a társintézmények (levéltárak, múzeumok, könyvtárak) közötti együttműködés és a gyűjteményépítés néhány

kérdése kerül terítékre. Örökzöld témák, és az utóbbinak pedig különös hangsúlyt ad, hogy közeleg az igazság pillanata a kötelezpéldány törvénnyel kapcsolatban. Az időről időre szárnyra bocsátott változatok mindenesetre erős aggályokat ébresztenek a helyismereti szempont további érvényesíthetőségével kapcsolatban, és egyelőre mélyen hallgatnak a főváros és környéke közművelődési könyvtárainak jogairól is.

Sándor Tibor

HOLLAND-MAGYAR KÖNYVTÁRI KAPCSOLATOK

Ajándék CD-k a Zenei Gyűjteményben

Nemzetközi Könyvtári és Informatikai Szimpózium színhelye volt január 16-18. között Budapest. A programot az amszterdami kollégák szervezték, az MKE-vel közösen.

A résztvevők között voltak a *Provinciale Bibliotheekcentrale Gelderland* munkatársai is, a zenei könyvtár igazgatója, valamint a zenei könyvtárak szervezetének képviselői. Bert Aalders igazgató úr (zeneszerző, karmester) másodízben járt a Zenei Gyűjteményben, és ez alkalommal a gelderlandi

könyvtár CD-iből hozott ajándékba mintegy 600 darabot. A felvételek műfaj szerinti megoszlása a következő: komolyzene 300 db, (ebből régi zene 63); jazz kb. 100 db; könnyűzene, pop kb. 200 db.

A lemezek mintegy 60%-a a Zenei Gyűjtemény állományát gazdagítja. Jelenleg kb. 1400 CD-nk van, a most állományba vehető ajándék jelentősen gyarapítja a gyűjteményt.

Természetesen nem kizárólag elsőrangú műveket tartalmaznak a felvételek, mégis különösen értékesek számunkra a régi zenés és a jazz lemezek. A régi zene a speciális gyűjtőkörünkbe tartozik, a most kapott 63 CD nagy öröme fog szolgálni a zene a területével foglalkozó kutatóinknak és előadóművészeinknek.

A jazz gyűjtését most határozta el a könyvtár, eddig csupán anyagi okok miatt nem került sor a vásárlásra. Az ajándékban majdnem 100 db jazz felvétellel bukkantunk, ez a mennyiség már alapul szolgálhat egy jazz gyűjtemény kialakításához.

Nagyobb válogatásra szorul a könnyűzene, a mintegy 200 CD főként ismeretlen szerzők, ismeretlen előadók felvétele.

46 db kottát is kaptunk, példás könyvtári kötésben.

A holland kollégák felajánlották segítségüket a gyártó cégektől való közvetlen vásárlásban, mivel ők nagyobb tételben, engedményesen vásárolnak. Ezt a lehetőséget érdemes lenne számításba venni a KESZ CD beszerzésénél.

A kapcsolatot a két ország zenei könyvtáros szervezete további közös programokkal kívánja folytatni. A zenei élet eseményeihez kapcsolódó rendezvényeinkre (Bartók Szeminárium, Hungacord Budapesti Nemzetközi Zenei Vásár) meghívjuk holland barátainkat is.

Gócza Gyuláné

Illusztrációink a Zenei Gyűjtemény régi anyagából valók

AZ OLVASÓFORGALOM FŐBB ADATAI

	1994.			Az előző év %-ában		
	Beiratkozott olvasók	Kölcsönzők	Kölcsönzött dokumentumok	Beiratkozott olvasók	Kölcsönzők	Kölcsönzött dokumentumok
I.	5 114	42 345	153 207	108,5	115,9	115,2
II.	7 362	79 099	236 805	105,7	104,9	106,3
III.	12 909	166 612	540 941	99,4	113,2	111,6
IV.	10 696	131 397	518 799	105,9	97,7	109,5
V.	4 428	50 256	213 847	104,7	131,2	177,0
VI.	6 206	49 575	160 415	113,4	117,1	128,7
VII.	9 233	78 688	238 910	94,2	102,3	103,9
VIII.	6 192	89 118	251 680	117,7	116,7	114
IX.	6 979	74 267	249 879	136,7	122,7	115,8
X.	10 184	124 520	415 143	100,3	112,7	110,3
XI.	15 951	146 068	476 989	117,3	126,1	112,9
XII.	6 365	86 218	268 214	102,4	109,9	127,9
XIII.	13 265	171 905	562 724	112,7	119,9	121,8
XIV.	7 119	83 312	263 266	102,4	107,0	104,6
XV.	7 260	103 350	352 014	99,2	103,3	104,7
XVI.	5 120	63 188	156 690	107,6	105,4	109,7
XVII.	6 221	60 246	219 561	97,2	99,8	104,7
XVIII.	7 886	91 368	264 912	103,1	100,4	102,8
XIX.	7 292	76 987	259 520	100,5	105,1	110,3
XX.	6 709	90 382	319 914	101,3	88,6	94,2
XXI.	6 483	94 491	237 638	92,4	113,3	110,3
XXII.	3 423	58 223	137 824	164,9	103,3	100,6
Össz.:	172 397	2 011 615	6 498 802	105,4	109,3	111,6
Kp. kv.	19 780	57 924	111 961	111,8	120,4	98,9
Mindössz.:	192 177	2 069 589	6 610 763	106,0	109,6	111,4

A FORGALOM DOKUMENTUMTÍPUSOK SZERINT

1994.

Kölcsönzött dokumentumok

	Könyv és folyóirat	Hangzó	Video	Egyéb	Összesen
I.	144 363	1 558	7 024	262	153 207
II.	191 202	13 107	32 496	-	236 805
III.	425 321	9 912	104 894	814	540 941
IV.	396 180	43 955	74 760	3 904	518 799
V.	183 326	10 829	19 692	-	213 847
VI.	131 859	872	26 626	1 058	160 415
VII.	161 514	26 065	51 331	-	238 910
VIII.	181 122	8 246	61 325	987	251 680
IX.	190 331	3 868	55 680	-	249 879
X.	299 336	18 275	80 700	16 832	415 143
XI.	423 562	11 408	41 956	63	476 989
XII.	220 737	6 410	40 977	-	268 124
XIII.	411 217	42 133	108 660	714	562 724
XIV.	191 775	7 933	63 178	380	263 266
XV.	271 657	16 679	63 678	-	352 014
XVI.	94 422	6 286	55 555	427	156 690
XVII.	164 750	3 719	49 895	1 197	219 561
XVIII.	176 281	11 635	76 327	669	264 912
XIX.	208 889	18 965	31 649	17	259 520
XX.	208 112	8 348	103 454	-	319 914
XXI.	131 111	7 871	97 197	1 459	237 638
XXII.	78 205	2 878	56 571	170	137 824
Össz.:	4 885 272	280 952	1 303 625	28 453	6 498 802
Kp. kv.	102 688	-	1 923	7 350	111 961
Mindössz.:	4 987 960	280 952	1 305 548	36 303	6 610 763

AKASZTÓFAHUMOR AZ ÉV VÉGI JELENTÉSEKBEN

(Siker:)

Sikerült megőrizni - éppenhogy - bevételeink és kiadásaink egyensúlyát, s egy kevés bevételi többletre is szert tenni, amelynek révén végre sikerült egy normális porszívót vásárolnunk.

***

Jelentéseinkben évek óta azt írjuk, hogy a könyvtárhasználat intenzitása tovább már nem fokozható. A fenti számsorok bizonyítják, hogy még mindig fokozódik. A kölcsönzőknek csak a kezeit látjuk, a fejüket nem.

***

Mind a könyvtár, mind a személyzete elérkezett teljesítőképessége határára.

***

Felszabadult energiáinknak nem kellett helyet keresnünk, azokat ugyanis bőven lekötötte megnövekedett forgalmunk.

***

Az olvasói kérések mind nagyobb százalékára kell a dokumentum helyett sajnálkozó mosollyal válaszolnunk.

***

(A 22-es csapdája:)

Nem kaptunk a KESZ-től számottevő videofilmet, mert kicsi a forgalmunk. Azért kicsi a forgalmunk, mert nem kaptunk a KESZ-től számottevő videofilmet.

***

A videón kívül is élénk az élet, a sűrű belátogatások miatt a forgalom jóval nagyobb volt.

***

A Kiskegyed akcióján az első budapesti nyertes a mi olvasónk volt és a könyvtárosok is szépen fogytak, kilóban...

***

A könyvtárban vezetőváltás történt, valamint az ott dolgozó második ember is eleget tett anyai kötelességének. A könyvtár ezért teljesen új személyzettel kezdte az új évadot.

***

(A munkanélküliekről:)

Bár kiváló ifjak is voltak közöttük, megélhetésüket a fizetés nem biztosítja, így átmenetileg sem tudják vállalni az egyébként szeretett könyvtári munkát.

***

Sorra elmaradtak szokásos szerepléseink, a helyi újságban való megjelenéseink, mivel igazi konkrétumokkal és rólunk szóló jó hírrrel nem tudtunk előállni.

***

(Siker/2.:)

A kerület polgármesterénél két alkalommal járunk. Sajnos csak a polgármester úr nemtetszését sikerült elmünk.

***

Sok munkánk és sok hibánk van, de olvasóinknak nincs okuk panaszra.

Válogatta:

Kiss Katalin

EGY-EGY KIÁLLÍTÁS KÉPEI ÉS KÖZÖNSÉGE A KŐBÁNYAI ARTOTÉKÁBAN

Szakmai ártalom ... Ez a közhely jutott eszembe egy esztendeje beteg kolleganőnkre gondolva, mikor megfájdult a hátam. Szakmai ártalom ... gondoltam a *Híradót* olvasva, hogy mekkora helyet foglal el hasábjain a könyvtárpolitika és az olyan információ, amit más műfajú kommunikáció révén kellene megtudnunk.

Most szakmánk periférikus (mondhatni egyedi) régiójában tett kalandos „tanulmányutam” élményeit szeretném megosztani a rég nem látott könyvtáros olvasóva

***

Egy éve annak, hogy a kőbányai főkönyvtár Artotékája hozzáértő gazda nélkül maradt. Az átmeneti időszakban a jól ismert ember és időhiány miatt spontán - jöjjön, ami magától jön - alapon töltöttük meg a kiállítási felületet. Se tervezés, se hirdetés, talán ezért áramlott be annyiféle karakteres anyag.

Előzetes tanulságok:

- Láthatatlanban ne ígérj kiállítást, még ha szakember ajánlja is (giccsről ne többet).

- Az esztétikai gépiesség, rondaság lehet a legnagyobb közönségsiker és a legizgalmasabb technikai rejtvény.

- Ha külföldinek helyet adsz kiállítani, lehet hogy elragadnak az olvasószolgáltatásból és a valutakeretet is veszély fenyegeti.

- Végül: hallgass a szívedre.

Koszták István képeiből

Az eltlnés esztétikája

A sláger a 3D (háromdimenziós) képek kiállítása. Aki tavaly ilyentájt járt a McDonald's-ban, találkozhatt velük. Plakátvékony fényes papíron színes gépjeleket lát az ember „borsózni”, mint mikor bedöglük a tévé. Ráadásul iszonyú edénykéék, bordó és zöld színek kavarnak. Figura nincs. Ám megvan a sajátos nézési technikája, amely legjobban a semmibe révedő langyuta emberek, az ájulás előtti pillanat vagy az alváskényszerrel küzdő részek tekintetére hasonlít. Fókuszátlanul nézel a kép közepén túlra, s mikor szemed előtt már minden összefolyik egy masszává, a gépjelek mögött - mintha a tengerből - lassan kiemelkednek a tér egyes részei, megjelenik egy táj, a New York-i szabadságszobor vagy épp egy dinoszaurusz három dimenzióban. No, nem festői színekben, de az élmény katartikus. A kölcsönzők széles tömegei egy emberként rezzentek össze, egy csodatételre emlékeztető felkiáltáson: „Látok! Nézzétek, látok!” Vagy: „Jaj, sasmadár”. Kinek pillanatok alatt sikerült, ki napokig járt vissza gyakorlatozni. (Amíg próbálsz természetgyógyász szemtorna, ha sikerül és sokáig nézed, közepes tengeribetegség). Számomra az élményt az olvasók tömegei okozták, akik egy hónapon keresztül özönlöttek és a szemem láttára alakultak át. A lehajtott fejű, meggörbült, hebeburgya vagy éppen túl szigorú emberek a három dimenziós képek előtt elcsöndesedve, méltóságteljesen kiegyenesedve, elmélyülten meditálva álltak - maguk váltak szoborrá emberileg megszépülve.

A kiállítás mégiscsak a gyerekek kedvence volt. Nekik magasan függtek a képek ahhoz, hogy a földön állva kellő szögéből tekintsenek rájuk.

Megoldották a problémát aképpen, hogy a képek alatt húzódó 80 cm magas fémtároló tetejére kapaszkodtak fel és jóga ülésbe helyezkedve bambultak. Meglepő látvány volt a járátlan számára, mikor belépve a folyóiratlapozóba 8-10 kis Buddhát látott egyszerre meditálni.

A vendégkönyv beírásai tanúsítják, hogy a technika e rít csodája milyen érzelmeket ébresztett a látogatókban.

Gimnazisták a falon

Másfajta elismerést és szeretetet váltott ki a Szent László Gimnázium spec. rajztagozatosainak kiállítása. Stílusosan az említett szent nevét viselő Kőbányai kulturális napok hónapjára időzítettük megrendezését. A Pataky Művelődési Házzal való jó viszony lehetővé tette, hogy a négy évfolyam alkotásaiból, és az általános iskolásoknak meghirdetett legendailusztrálási pályázat legjobbjaiból az egész házat „beterítő” kiállítás álljon össze.

A hatalmas tablókön egy-egy téma különböző felfogású ábrázolása került egymás mellé, sőt a képek technikája is eltért egymástól (grafika, festmény, vázlat, kollázs, szobor). A művek térben és időben egymástól függetlenül készültek, így semmiféle iskolás műviség, kiagyaltság nem volt bennük.

Szabó Gábor tanár úr határozottan formálja a „gyerekek” tudatát, óvja őket mindenfajta „lila” művészkedéstől. Szükséges, mert a lelkes közönség vásárlási ajánlatokkal bombázta a könyvtárosokon keresztül a tehetséges ifjakat.

***

Törököt fogtam ... életem első és utolsó kiállításával. Egy szép szombati napon a kölcsönzés csúcspontján megállt egy kamion a könyvtár előtt, hogy külföldi csomag érkezett. Hát akkor ide vele, mosolyogtam a derék férfiúra, de három perc múlva már a könnyeim csurogtak. A kamion pótkocsival üvegárút szállított Orosházára, az én 80 kg-os művészetemet csak úgy kaphatom meg, ha az egészet néhány órán belül elvámoltatom, vagy több száz márka álláspénzt fizetek. Szombat lévén nincs hivatal, aki ezt elintézné. No, akkor velem jön, szólt a jóképű kamionos, és főnököm szeme láttára (aki aztán dolgozhatott helyettem is) elrabolt. A szerencse mellénk szegődött, így öt óra alatt a procedúra első fázisán túl is voltunk. Nem részletezem, a kaland három hétig tartott, most már mindent tudok, de megfogadtam, hogy sohasem használom fel.

A festőnő *Germaine Hoffmann*, a rossz nyelvek szerint gazdag műkedvelő hölgy, aki elsősorban kollázsokat készít. Azt is tudni lehet, hogy sok délszláv menekültet segített, akik közül többen visszaéltek ezzel, de ő sohasem kicsinyeskedett. Így nem csodálkozhattunk, mikor a pukkanófóliából kibontott földnehéz képeket megláttuk. Az olajfestékekkel alapozott fára festett és ragasztott kollázsokat, három blokkot formáztak.

Középen a sötét szarajevói táblák. Két oldalt a fehéralapozású, hidegebb színekkel készült magány, elidegenedés, fájdalom témái - mint templomi táblaképek.

A megnyitóra Magyarországra érkezett művésznő zárkózott, finom metszésű arca, visszafogottsága egynemű volt műveivel. Sohasem mosolygott. Később tudtuk meg itteni barátaitól, hogy nagyon megszeretett minket és attól volt igazán boldog, hogy a könyvtárban, kulturkörnyezetben, könyvek között sok ember látja a képeit. Minden kiállítás a maga látványa és tartalma szerint szentéllyé alakítja a szerény felületet. A szarajevói táblák alatt nyíló fokföldi ibolyák siratófállal nemesítették ezt a tizenkét métert. Mementóul szolgáltak a vele szemben újságot böngésző olvasóknak, akik felpillantva „véres” napilapjukból, elméláztak néhány percig, míg a következőért nyúltak.

***

Egy év sok idő, habár hamar eltelik. A végére hagytam, mint evésnél a legjobb falatot, legkedvesebb kiállításunkat, amelyet központi könyvtárban dolgozó kollégánknak, *Koszták Istvánnak* rendeztük. A felfedezés Kiss Katalin dekorációs grafikusunk érdeme, a gyorsan készült elegáns meghívók Horváth Marika munkáját dicsérik. A kiállítás elrendezését Vazinay Mari kolleganőnk betegen is segítette, hogy esztétikus és szakszerű legyen. Szerettük ezeket a képeket, amelyek 20 év próbálkozásait tükrözték. Elfogultságom miatt a képek méltatását utóbb a szakértő tollából olvassuk.

Vidám és mélyen megható volt a kiállítás megnyitója. A közeli munkatársak szeretetteljes álmélkodása, a mama jóféle süteményei, a barátok meglepődése, a „földik” büszkesége ... egy távoli aranykort idézett.

***

A Kőbányai Artotéka 1984-ben azzal a céllal alakította ki grafikai gyűjteményét, hogy műalkotásokat kölcsönözzön olvasói számára. Az egyéni kölcsönzők mellett különféle intézményeknek tematikus kiállításokat adott, amelyekről képes ajánlókatalógus készült. Pártolta az önképzőköröket, műhelyeket, előnyben részesítette a helyi alkotókat.

A hét zeneműje mintájára minden hónapban megjelent a hónap grafikája, komoly műelemzéssel segítve az olvasót.

Az alapállomány az OSZK kisgrafikatárából származik, azóta a művészek adományaiból gyarapodott. Kiállítottak első vonalbeli művészek (pl. Szabó Vladimir) és első kiállítók.

Az indulás költségei óta anyagi támogatás nélkül működik az Artotéka. A lemálló tapétát egy utolsó erőfeszítéssel szponzor segítségével felújítottuk, hogy a gyakorta érdeklődő külföldiek ne a régi kelet-európai reminiscenciákkal távozzanak tőlünk.

Szász Ilona

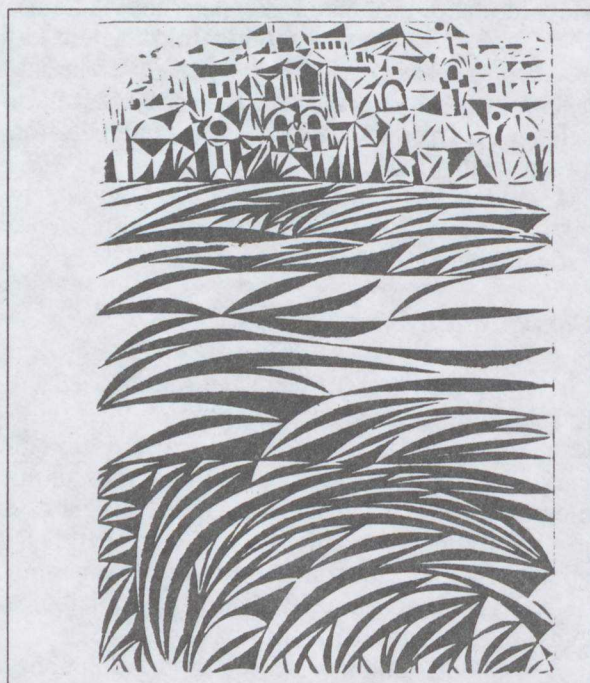
KOSZTÁK ISTVÁN KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJA

Koszták István grafikus színesben és fekete-fehérben álmodik vonalakat, gömbölyded formákat, apró és nagy köröket, egyenes és ferde vonalakat, úgy mellékesen metszi velük a síkot, és teret épít hófehér papíron és belső világot formáz belőlük nekünk. Játszik a formákkal, de egyszer csak azt vesszük észre, előttünk lelkének lenyomata, viharával-örömeivel együtt, és tudhatjuk, így érez, ezt gondolja rólam, rólad, magunkról.

Nem termékeny, keveset rajzol, de míg itt él a Földön, közvetíti a csak általa továbbadhatót. A papíron dús a vegetáció, egzotikus virágok nyílnak, vastaghúsú buja levelek ringanak a meleg szélben. Lüktet, él minden, a tengerparti városi házakban szeretnek, sírnak, élnek és ölelnek. Koszták István kis templomaiban imádkoznak, a füstölő illata lengi át a növényt formázó sok vonalat, mely virág, levél, inda lesz, keze nyomán maga a való élet. Krisztus megkísértett, esendő ember és Isten fia egyszerre, a teremtés szentségtörősen erotikus, Ádám és Éva szerelemre született páros. Abszurd a hőmezők vitorlása, ki magányosan indul a fagyos télből, hogy elérje az éltető vizet. Az ember jó szelet, jó időt, fodrozó vizet kíván neki.

És értő lelkeket a művészeknek

Bús Ella
újságíró

HAZATÉRT A ZICHY-KÖNYVTÁR EGY DARABJA

Vétel nélkül is gazdagabbak lettünk egy XVI. századi nyomtatvánnyal: 1993-ban a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárából visszakaptuk Ptolemaios 1535-ben Lyonban kiadott Geographiáját, melyet 1953-ban a könyvtár Keleti Gyűjteményével együtt átadtunk az MTA Könyvtárának. Ott mindeddig leltárba vétel nélkül állt, s mivel átadási jegyzőkönyvet nem találtak róla, dr. Ritoók Zsigmondné figyelmességéből most már 09-es gyűjteményünket gyarapítja (bár ez a kiadás náluk sincs meg)! A folio méretű, pergamenbe kötött, fametszetekkel illusztrált munka eredetileg Zichy Jenő gróf hagyatékával került könyvtárunkba, majd az 1914-ben létesült Keleti Gyűjteménybe sorolták - talán azért, mert ázsiai térképeket is tartalmaz. A Willibald Pirckheimer német humanista latin fordításában közreadott szöveg az ókorban ismert világ leírását adja XVI. századi kiegészítésekkel, Michel Servet (Villanovanus) szerkesztésében. Az 50 térkép, ha erős torzításokkal is, de már a korabeli állapotoknak megfelelően ábrázolja az országokat.

A műnek két további latin és két olasz nyelvű kiadása van meg nálunk a XVI. századból, de mind későbbiek. E kiadás a nagy budapesti könyvtárakban nem található, s az eddig megjelent hazai katalógusokban (Debrecen, Szeged, Kecskemét) sem szerepel. A cambridge-i könyvtárak katalógusa egy példányt (Adams P 2223) ismertet.

Klinda Mária

MEGÁLLAPODÁS

Az Érdekegyeztető Tanács 1995. február 6-án megtartott ülésén a felek az alábbiakban állapodtak meg:

1. A KKDSZ által előterjesztett 1995. évi mintegy 20-25%-os bérfeljesztési javaslat a költségvetési kondíciók előzetes ismeretében irreális, semmiképpen nem teljesíthető - különösen nem az intézmény szervezetének változatlan megtartása mellett. Tekintettel azonban az intézményi dolgozók rendkívül alacsony jövedelmű rétegére, szükséges bizonyos bérintézkedéseket tenni. A fenntartó által biztosított, a közalkalmazotti A1 kategória 8.500,-Ft-ra történő emeléséből adódó béremeléseken kívül, a jóváhagyott költségvetéstől függően és azt követően, az intézmény saját erőből **legalább 5%-os** béremelést kíván végrehajtani 1995. január 1-től, visszamenőleg. Amennyiben a fenntartó - a közalkalmazotti törvény szerint előírt módon - 1995. január 1-től külön biztosítja a 13. havi illetmény fedezetét, ennek hatását a bérhelyzetre és felhasználásának módját újabb ET tárgyaláson kell eldönteni.
2. A legközelebbi béremelés alkalmával, a bérkeret terhére, az étkezési hozzájárulást 800,-Ft-ról 1200,-Ft-ra kell felemelni.
3. Az intézmény megemeli a szociális alaphoz történő hozzájárulását az eddigi 406 ezer forintról 440 ezer forintra. A teljes összeg felhasználását a továbbiakban is a szociális bizottság bonyolítja le.
4. A Kollektív Szerződés módosítása illetve átdolgozása a felelős munkabizottság összehívásával kezdődjön meg.
5. A KSZ-ben foglaltak szerint mielőbb történjen meg az intézményi egyeztető bizottság tagjainak kijelölése.
6. A KKDSZ és a TDDSZ egyaránt már a részanyagok kidolgozása során be kíván kapcsolódni a hálózati tagkönyvtárak besorolásával kapcsolatos munkafolyamatba, miután a kérdésnek a szakmai oldal mellett jelentős egzisztenciális következményei is lehetnek.

Budapest, 1995. február 6.

Kiss Jenő
főigazgató

Maruszkai József
KKDSZ

dr. Révy Eszter
TDDSZ

IRÁNY FINNORSZÁG

Február 5-én, *Johann Ludvig Runeberg* finn költő, a finn himnusz szerzőjének születésnapján a FSZEK által rendezett ünnepi műsor volt a Magyar Honvédség Művelődési Házának színháztermében. A rendezvényen - mely az Irány Finnország elnevezésű kulturális sorozat keretében zajlott - részt vett a Finn Köztársaság Nagykövetsége, a SUNI utazási iroda, és a FINNAIR légitársaság is.

Jó közönségszervezést és hírverést mutatott, hogy csaknem teljesen megtelt a „Stefánia palota” nagy terme. Ünnepeles légkörben, a finn és a magyar himnusz elhangzásával, *Dr. Fodor István* államtitkár, *Pozsgay Imre* és *Dr. Nyirkos István* köszöntőjével kezdődött az est. Majd az ünnepelességet barátságos, kedves légkör váltotta fel a műsor folyamán, melyen szerepelt finn és magyar zene, finn

és magyar néptáncok, kis előadás *Runeberg* jelentőségéről, versek és balett sok tapssal, virággal. Különösen nagy sikere volt a *Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskola* kórusának, a kedves észt csellistának és finn klarinétos lánynak és a *Honvéd Művész Együttes* táncosainak.

A szünetben speciális finn édesség várta a résztvevőket, és lehetőség volt a könyvtár és az utazási irodák által közösen szervezett pályázat tesztlapjának kitöltésére, leadására is.

Igényesen összeállított, változatos, szép programot láthattak a nézők, és jó reklám volt az est!

A kritika csak ennyi: olyan sok mindent akart a szervező a színpadra vinni, hogy túl hosszú lett a műsor. Vendégeim - bár jól érezték magukat -, a végére kicsit elfáradtak.

Móricz Katalin

Tisztelt Főigazgató! Mr!

Február 5-én részt vettünk az Önök által szervezett magyar- finn *Runeberg* emlékestén. Szívből jövő köszöneteket fejezzük ki azért az örián munkáért, amit ebbe az időadástba fektettek. Mi külföldi akadémussal mentünk fel a gálaestre: A rádióban hallottuk, hogy lesz egy *Runeberg* finn - magyar est, s kíváncsiak voltunk rá. Egyáltalán nem bántuk meg, hogy délután 3 - éjjel 12-ig utaztunk és vissza-estünk. Valódi szórakozás volt. Mindenki megtalálta az ízlésének megfelelő műsorrészeket. Ahogy ez egy gálaesten elvárható, volt zene, tánc, ének. Nekem külön örömmre szolgált, hogy az operaház kiváló énekese legkedvesebb dalaimat adta elő. Mindnyáján csak hálásak lehetünk, hogy a *Leleti Ervin* Könyvtár ilyen nagyszabású rendezvényeken megismerüti a finn irodalmat.

Üdvölettel

Balassagyarmat, 1995. febr. 10.

Huszárik Pálné
ny. tanítónő

ANYÁM A KÖNYVTÁRBAN

(kis magántörténet)

Péntek délután, amikor megláttam annak az idősebb asszonynak az arcélét a könyvtárban, egy másodpercre megállt bennem az ütő. Néhány pillanatig azt hittem, anyámat látom. De hogy kerülhetett ide? Nem is üzent, miért tett volna meg ekkora utat?

Persze gyorsan kiderült, hogy nem ő az. Nem ő volt, de nem ment ki a fejemből a dolog egész nap. Valahogy rossz érzésem támadt. Olyannyira, hogy estig elhatározásra jutottam: úgyis jön a hétvége, hazaugrok, megnézem mi van az öregekkel.

Otthon (mármint itthon Pesten) bejelentettem a családnak is a tervemet, hát mit mondjak, nem voltak földobva, de látták rajtam, mozdíthatatlan vagyok, ez már csak így lesz. Belenyugodtak.

Másnap vonatra szálltam. Vittem újságot, könyvet, kaját nem. Nem tudok vonaton enni (egy-két sör, ha van büfékocsi). Olvasni persze nem tudtam. Szétszálltak a betűk, a gondolataim. Ami számításba jöhetett volna még, egy könnyed-gyors, mindazonáltal meglehetősen rámenős ismeretségekötés biztatókétes kimenetellel... Nem, ez eszembe sem jutott. (Ez utóbbi közlés itt most elidegenítő effektus akart lenni.)

Nagysokára megérkeztem a falumba. Ahogy befordultam az utcába, már tudtam, nem lehet semmi baj. Valahogy megérzi az ember. Öreg este lett már mire odaértem. Ácsorogtam a kapu előtt. Most mit mondjak? Mért jöttem haza? Gondoltam, már ha itthon vagyok, vissza nem fordulok, majd csak lesz valahogy.

Örültek nekem, hát persze. Rég láttuk egymást. Csak hiányolták a családot, főként az unokákat. Sokáig beszélgettünk. Firtatták, hát végül csak-csak kiböktem, hogy miért is vagyok itthon. Hallgattak, de láttam, jól esik nekik a... nem is tudom micsoda. Az aggodalom? Az őszinteség?

Éjjel aludtam mind a medve.

Másnap egy korai vonattal indultam vissza. Elbúcsúztunk, kis csomag, pakolva ez-az, elemőzsia...

Néztem ki a vonatablakon. Néztem az ismerős tájat. Megnyugodtam teljesen. Jártam otthon, megnéztem a szüleimet, jól vannak, megvannak - öregesen. Megyek vissza a családomhoz. Valami eszembe jutott még azért. Az, hogy mennyien van-

nak (vagytok) a környezetemben, körülöttem, akik nem tehetik már meg, amit én megtehettem. Aki édesanyját, áldott arcát, hajának bomló ezüstjét már csak a szívével látja.

A visszaúton egyébként végig olvastam. (feloldó effektus)

Koncz Károly

ANGOL NYELVTANFOLYAMOK

Tisztelt Kollegák!

Ez év áprilisától különböző szintű angol nyelvtanfolyamokat szeretnénk indítani részetekre. Három nyelvviskolával tárgyaltunk:

- Az 1948-49-ben alapított *Élő Nyelvek Szeminárium* sajtó, a mi viszonyainkra kialakított nyelvkönyvekből oktat, kiegészítve azt modern tankönyvekkel (pl. *Strealine English*, *Headway*) Alapoktól, nyelvvizsga szintekig indítanak csoportokat.

9 szemeszter + vizsgaelőkészítő szintek.

Irányár: csoportonként 1300-1400 Ft/tanóra, maximum 12-14 fő.

- A *Magyar Népfőiskolai Társaság* angol nyelvviskolója anyanyelvi tanárokkal az alapfoktól a középfokú írásbeliig való felkészítést vállalja. Vizsgáznia egyénileg kell. Tankönyvek szinttől függően:

New Cambridge English Courses I-II, tankönyv + munkafüzet, *Headway Pre Intermediate*, *Headway Upper Intermediate*, stb.)

Irányár: csoportonként 2000 Ft/tanóra, maximum 10-12 fő. 6 szinten indítják.

- Haladó nyelvtanfolyamok iránt érdeklődők a *Főpolgármesteri Hivatal* már működő csoportjainak munkájába kapcsolódhatnak be.

Időbeosztás: heti 2 x 2 óra reggel 7.00 - 8.30-ig vagy du. 16 - 17.30-ig

Részvételi díj 80 órás szemeszterre 10 000 Ft
60 órás szemeszterre 8 000 Ft

Külön kihelyezett haladót is indítunk, ha erre igény mutatkozik.

A tanfolyamok színhelye: a Belvárosi Régió Központ VIII. Röck Szilárd u. 3., illetve a IX/2-es Boráros téri könyvtárban lenne.

Az órák időpontját a munkaidőnkhez alakítanánk. Akit ajánlatunk érdekel a Titkárságon jelentkezhet. (Tel.: 118-58-15)

Rátky Ágnes

TOP-LISTA

1. Chang, Jung: Vadhattyúk - Európa Kiadó
2-5. Moldova György: A jog zsoldosai - Dunakanyar Kiadó
A. Haley: Királynő 1-2. - Új Esély Kiadó
J. Jakes: Menny és pokol - Európa Kiadó
Milland: Scarlett gyermekei - Valhalla Páholy
6-8. Hall: Rejtett dimenziók - Gondolat Kiadó
Guimares: Isaura visszatér - Totem Kiadó
H. Wouk: Kívül-belül - Új Esély Kiadó

Családi Könyvtári Műhely

- Március 8-án:** Beszélgetünk a biblioterápiáról
/Bartos Éva/
Április 12-én: Biblioterápia a gyakorlatban
/Bartos Éva/
Májusban: Szakmai találkozó a nagykanizsai
Városi Könyvtár munkatársaival
Juniusban: Szakmai kirándulás

Közlemény

Március 8-án 17 órakor a Központi Könyvtárban lesz az „Irány Finnország” sorsolása és ünnepi záróműsora.

SZEMÉLYI HÍR

Születés

Porogi Gabriellának (XII. ker.) Gabriella nevű kislánya született.

A szülőknek és az újszülöttnek jó egészséget kívánunk!

NYILVÁNOSSÁG

Január 19-én a Központi Könyvtár oktatótermében *Ragnar Audunson* tartott előadást A könyvtáros gondolkodásmód és az innováció címmel.

***

Január 16-20. *Holland-magyar könyvtáros szimpóziumot* rendezett a Magyar könyvtárosok Egyesülete. A holland kollégák ellátogattak a Központi Könyvtárba is.

***

Január 26-án az MKE Gyermekkönyvtárosi Szekciója és az OSZK-KMK közös szervezésben *gyermekkönyvtári értekezletet* tartott. A gyermekkönyvtári ellátás aktuális kérdéseit vitatták meg. Terveik szerint mai magyar gyermekkönyvtári dokumentumpiacról, a gyermekkönyvtárak szakemberellátásáról és a gyermekkönyvtáros képzés helyzetéről készülnek országos jellegű tanácskozást rendezni.

***

Február 8-án a *családi könyvtárosok* éves szakmai tervükről, a gyermekkönyvtári műhellyel való együttműködés lehetőségeiről beszélgettek.

***

Az *Irány Finnország* elnevezésű kulturális sorozat *Runeberg-napi ünnepi műsorát* rendezte meg a FSZEK február 5-én este a Stefánia Palotában. A rendezvény fővédnöke *Dr. Fodor István*, a Magyar Honvédség politikai államtitkára volt.

Összeállította:
Kiss Katalin

Pobori Ágnes elnök
Katsányi Sándor felelős szerkesztő
Gujgiczler Imréné, Havas Katalin,
Hucskóné Kovács Mária, Olasz Mihályné,
Szatmári Istvánné, Szecsei Lászlóné

Felelős kiadó: Kiss Jenő főszerkesztő

Megjelenik havonta
Ára: 10.-Ft
Előfizetési díj egy évre 120.-Ft
Készült a FSZEK sokszorosítójában
Táskaszám: 95/61
Eng. szám: III/UHB/30/1981

ISSN 0139-1917